РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 Grand St., Jersey City, N. J.
Всі листи, мані-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXIII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. Дж., второк 7-го грудня 1915. Ч. 144. VOL. XXIII. JERSEY CITY, N. J., Tuesday, December 7, 1915. N. 144.

ЖАЛЬ СЕРБСЬКОГО КОРОЛЯ ДО РОСІЇ.

Союзні війска взяли знова около 8.000 в полон і здобули 100 гармат.

Росія хоче бити ся до кінця: великі замовленя в Америці.

Брак амуніції і підкупства -- причиною російських неудач.

ВІЙНА ЗІ СЕРБІЄЮ.

ЖАЛЬ СЕРБСЬКОГО КОРОЛЯ ДО РОСІЇ.

БЕРЛІН, 4. грудня. — Сербський король Петро, опускаючи границї свого королївства, відіслав до російського царя телеґраму отсего змісту:

„Сербія була завсїгди вірна Росії. Сербія жертвувала всї свої війска і пролила богато крови. Тепер я яко старець мушу опускати свою вітчину, якої упадок спричинили лихі дорадники російського царя".

АВСТРІЙЦЇ ПОЛОНИЛИ 3.500 СЕРБІВ.

ВІДЕНЬ, 3. грудня. — Міністерство війни доносить:

„На захід і на полудне від Нового Базару наші війска полонили вчера дальших 3.500 Сербів".

НІМЦЇ ПОЛОНИЛИ 1.200 СЕРБІВ.

БЕРЛІН, 3. грудня. — Німецький ґенеральний штаб подає отсї вісти:

„В горах на полудневий захід від Мітровіци наші війска зловили 1.200 Сербів, які творили вільна банд".

СОЮЗНІ ВІЙСКА ПОЛОНИЛИ ДАЛЬШИХ 2.000 СЕРБІВ.

БЕРЛІН, 4. грудня. — З головної німецької кватири доносять:

„Вчера відбували ся битви в гористім окрузї на границї Чорногори. Понад 2.000 Сербів взяли союзні війска в полон".

БОЛГАРИ ВІДОБРАЛИ ВІД СЕРБІВ 100 ГАРМАТ І 200 САМОХОДІВ.

БЕРЛІН, 5. грудня. — Німецький урядовий звіт подає:

„Болгарські війска, які на захід від Прізрену перейшли границю Альбанії, розбили задні сторожі Сербів і відобрали від них 100 гармат та богато воєнних матеріялів, між тим також около 200 самоходів".

АВСТРІЙЦЇ ПОЛОНИЛИ КОЛО ПЛЄВЛЯ І ІПЕКУ ПОНАД 600 ЧОРНОГОРЦІВ.

ВІДЕНЬ, 5. грудня. — Австрійська воєнна кватира подає отсї вісти:

„На полудне від Плєвля австрійсько-угорські війска взяли приступом чорногорські становища, причім полонили понад 600 Чорногорців. В наші руки попала ся значна скількість воєнних матеріялів, між иншим також один мілїон крісових набоїв і сто возів з амуніцією для артилерії".

—o—

ВІЙНА З РОСІЄЮ.

НЕВІДРАДНІ ВІДНОСИНИ В РОСІЇ.

НЮ ЙОРК, 5. грудня. — Подорожні, які прибули на кораблі „Крістіяна-фйорд" з Норвеґії, оповідають деякі цікаві справи, які дотичать Росії в часі війни. Між подорожними находить ся також воєнний кореспондент з Росії Мезон і російський полковник Колонтаєв.

Росія хоче бити ся до кінця.

Кореспондент Мезон оповідає, що, розмовляючи з високо поставленими особами в Росії, набрав переконаня, що Росія нїколи не заключить мира зокрема. Він признає дальше, що політична ситуація в Росії є незвичайно поважна, що грозить революція і що цар робить всякі зусиля, щоби її здавити, заки розпічнеть ся нова воєнна кампанія.

Російський нарід проти цариці і Распутіна.

Серед низших верств народа дасть ся чути неґодоване проти цариці, яка походить з німецького роду, і проти духовного дорадника царя, Распутіна. Більшість російського народа бажала би собі, щоби війну вести до кінця. Вона вірить, що се війна о независимість. Російський нарід думає, що через війну осягне більшу політичну свободу.

Великий клопіт зі збігцями.

Російське правительство прийшло тепер до переконаня, що воно зробило великий блуд через дораджуванє Полякам, щоби вони утікали з місцевостий, загрожених Нїмцями. Більше ніж 10 мілїонів людий виемігрувало зі західної части російської держави в глиб Росії, спричинюючи дуже трудне положенє. Правительство є в богато случаях майже безрадне.

Панї Ґреґори, також одна із подорожних, виділа раз в часї побуту в Росії цїлий поїзд збігців. В однім возї було 30 дїтий і дві жінки. Жінки не знали анї місця походженя анї родичів тих дїтий.

4 мілїони крісів для Росії.

Полковник Колонтаєв оповідав про ріжні справи богато свобіднїйше нїж инші російські офіцири. Він казав, що тепер вже можна говорити, бо ріжні надужитя, які ще до недавна мали міцсе в Росії, вже не повторяють ся. Він стоїть тепер на чолї 60 інспекторів, які прибули з Росії до провіреня і відобраня 4. мілїонів крісів, які були замовлені у фабриках: Вінчестер і Ремінґтон в Бріджпорті, Конн.

Брак амуніції спричинив програну.

Полковник оповідав про битву над Сяном і причину її програня. Російська дивізія ґармат, яка числила 18 штук ґармат, мала в запасї всего 90 набоїв. В иншій знова дивізії припадало на одну гармату заледви два набої. Се було також причиною, що ся дивізія, яка числила 20.000 людий, стратила в битві над Сяном 10.000 людий в самих убитих.

200.000 гранатів з американських фабрик оказали ся непридатними.

Ще перед шістьма місяцями були случаї підкупства. Раз викрито в часї інспекції в Архангельску, що 200.000 ґранатів, достарчених зі Злучених Держав, були за великі до російських гармат.

РУЇНА В НАШІМ РІДНІМ КРАЮ.

—o—

ОСВОБОДЖЕНЄ ЖУРОВА ВІД МОСКАЛІВ.

Понизше поданий лист писала Анна Матофій (Григорів, пов. Рогатин) до свого брата Івана в Като, Па. Лист писаний 24. вересня 1915 р.

Найдорозший Братику!

Твоїм листом ми дуже утїшили ся, бо вже давно не було від Тебе чутки. Тепер ми вже свобідні, тому кожда, хоч найменьша новина, справляє нам велику радість.

Через цїлий той час, як в нас перебувала московська орда, перетерпіли ми дуже богато. Аж страшно все те описувати. Москалї знущали ся страшно над нашим народом. За найменьшу дрібничку Москаль без милосердя бив нагайкою. Я також мала два рази набрати нагайкою, але якось увійшло. Москалї се не нарід, але самі злодії і рабівники. У нас зрабували всю худобу; навіть віз забрали. На цїлім господарстві остало одно маленьке телятко. О! проклятї Москалї, проклята та московська орда, щоби вся до ноги раз на все пропала!

У нас була битва два рази.

Перший раз 8. червня. Тодї наші війска лише на „копанах" були і назад цофнули ся. Битва тривала через півтретя дня. Ми в часї битви сиділи трохи в ямі, трохи попід хати. В тім часї знищено в нашім селї кілька хат. Стара Ромащиха згинула від кулї; руки і ноги були зовсім окремо. Троє людий було ранених.

Другого разу була битва 26. червня. Тямлю добре, то була субота пополудни. Москалї утїкли, спалили на Раківцях млин і відтак розтаборили ся на Підмихайлівськім поли. Нїмецькі війска стояли знова на нашім поли. Кулї перелїтали понад наше село, трохи падали і на саме село. Понад наші голови лїтали з велим свистом ґранати і шрапнелї. Гук не до описаня. Але ми були вже на се байдужні. В недїлю о годинї 8.30 рано побачили ми вперше наших освободителів, Нїмців. Аж на серци лекше зробило ся, що по довгих терпінях і просьбах Господь післав нам спасителів. Ми хотїли їх громадно повитати, але, коли ми пійшли молити ся до церкви, нїмецькі жовніри були вже в селї. Ми радо приймали їх, чим лише могли. Деякі Нїмцї вміли трохи по польськи так, що можна було розмовити ся.

Не можу Тобі описати, які то Нїмцї добрі, мудрі і чесні люди; в порівнаню з чортами Москалями то се ангели.

Як були Москалї, то годї було показати ся за ворота. Коли Москалї утїкали, то всїх людий хотїли зі собою забрати. Вони казали: „Пайдьош, баришня, в Расєю, бо Германєц, как прійдьот, то вас всєх пабьот". І забирали безборонних людий зі собою. Кому утого взяли в Росію. Від нас забрали лише двох, бо всї решта повтїкали. Надало ся утечи, то добре, а кому нї, то шого татуня Москаль хотїв також взяти, але вони дали йому щось два рублї, і він їх лишив. Дзвони Москалї забрали, бо казали, що прийдуть Нїмцї і їх заберуть. Тимчасом Нїмцеви дзвонів не треба, а Москаль забрав, бо не має з чого ґармати робити.

По наших полях поховано богато убитих. Але Москалів все кілька разів більше нїж наших. Се нас дуже тїшить.

Дня 28. червня, в понедїлок досьвіта, наші стріляли ще через півтора години на Журівську гору. Трохи Москалів вибили, а решта втїкла. В нашім садї і в садї Левицького були уставлені машинові ґвери, але з них не стріляли, бо не було вже до кого. В часї другої битви ми вже не сиділи по ямах, лише дїти. Ми не могли натїшити ся тим, як били Москалів.

День 28. червня не забуду я нїколи! Був він страшний, але і веселий. Торік 28. червня ми раділи на здвизї у Львові, а сего року тогосамого дня тїшили ся ми освободженєм нашого села від страшного ворога. О! Боже! Кілько то крови невинної за рік уплило! Але хоч ми дуже бідуємо, то Богу дякуємо, що вже свобідні.

Тепер маємо бодай спокій. Анї нїхто до хати не лїзе, анї не краде, анї на роботу не виганяє, — одним словом: спокій. А бувало перед тим, то ще один мазяр не вилїз з хати, а вже їх десять суне. Один салдат за молоком питає, другий яйця краде, третий хлїб, а решта бушує по цїлім господарстві. А тут ще й сама стережи ся. Москалї потрафили і серед ночи розбити зачинену хату і взяти собі, що їм лише подобало ся. Від коли їх вирвало, то нїхто нам не докучає. Годї все те описати, що ми натерпіли ся через цїлий рік московської неволї.

Бідуємо дуже. Все, що було в поли, витолочене. Через цїлу весну дощу не було, а тепер паде без перестанку. Трохи збіжа є, але все списують, бо кажуть, що як зайде потреба, то треба дїлити ся з другими. Але чим обробити поле на другий рік, не знаємо, бо худоби нема.

До нас тепер почта Журів, але треба додати ще Букачівцї. За московського панованя то почта ішла, куди хотїла.

В нашім селї не згоріло нїчого, але по инших селах то дуже горіло. Куда буле глянути, всюди огонь і луна. До нас тепер іде часопись „Українське Слово" — се дуже українська часопись. Нехай жиє свобідна Україна!

Кінчу моє писанє. Дай Боже мир і як найскорше побачити ся.

Здоровлю і цїлую Тебе дуже щиро, завсїгди жичлива і люблячa сестра

Анна Матофій.

—o—

ЗВІРСТВА МОСКАЛІВ В КОПАНКАХ, ПОВ. КАЛУШ.

Понизше наведений лист писала Орина Псюк (Копанки, пов. Калуш) до свого брата Николи у Вейлес, Н. Д. Лист писаний 15. серпня 1915 р.

Дорогий мій Брате!

Пишу до Тебе лист і доношу Тобі, що ми, дякувати Богу, здорові і поводить ся нам добре до якогось часу. Але чи будемо ся ще коли видїти, то Бог сьвятий знає, бо в нас тепер велика слабість. **У містї Калуши вмирають жиди і люди по 15 до 20 на день. За містом на боцї зробили окремий цвинтар.**

В нашім селї є також слабість, але не дуже. Трохи людий вмерло, а найбільше вмирають дїти.

Не гризи ся, Брате, буде, як Бог дасть. Ти питаєш ся, чи в нас стояло війско. **У нас були Москалї через дві недїлї. На нашім обійстю стояло 11 коний: 6 в стайнї, 2 на дворі а 3 в сїнях. Мали ми свиню, то Москалї взяли таки без гроший. Корову також узяли, але ми потім якось випросили.**

Пишу Тобі, милий Брате, що Москалї дуже збиткували ся над дівками і жінками; звалювали на землю і насилували. Також зробили зі жінкою Івана Максюка. Коли її муж Іван боронив, то салдати зловили його, кинули на землю і побили так, що на другий день помер. Зі жінкою його сина Москалї вирабляли таке саме.

З „доранової" гори ґармати стріляли цїлий день туди до Мостищ, бо там неприятель був всадив ся. Потім через лїси і поля стріляли до Довпотова і Войнилова, а відтак до нашого села стріляли з ґверів. Кулї падали як дощ, але забили лише двох: Коломийцевого і Митра Біленчиного. Антосишин хлопець найшов бомбу і не знав, як до неї брати ся. Він кинув її на землю і вона його забила. На війнї забиті: Іван Макаринчин, Антось і Данило Юстинів. Пукитового Богдана взяли Москалї в полон.

Ще Тобі, Брате, напишу новину, що стало ся. Як Австрійцї вигнали Москалів з Перемишля, то на третий день зявила ся Мати Божа. Була дуже ясність. Мати Божа тримала в руках молитвенник. Люди дуже утїшили ся і молили ся. Так було через два днї, а потому більше не показувала ся. То на тім місци тепер роблять костел і щодня правлять Службу Божу.

В нас урожай красний. Але Бог знає, хто буде хлїб їсти, бо слабість є велика.

Не маю що більше писати, хиба що в Мостищах кацапів постріляли.

Відпиши, як Тобі поводить ся.

Цїлую Тебе, наймилїйший Брате, Твоя сестра

Орина.

ПЕРЕНЕСЕНЄ БЮРА АВСТРО-УГОРСЬКОГО КОНСУЛЯТУ В БОФАЛО.

Бюро заступництва австро-угорського консуляту в Бофало Н. Й., зістало перенесене з дому під ч. 602 Найеґара стр. до Brisbane Building, Main, Clinton and Washington Streets (seventh floor, entrance room 729) і буде отворене для публики від середи, 8. грудня с. р., кождого будного дня від години 10-тої перед полуднем до год. 4-тої пополудни. Се консулярне бюро має юрисдикцію на слідуючі повіти стейту Ню Йорк: Allegany, Broome, Cataraugus, Cayuga, Chautauqua, Chemung, Cortland, Erie, Genesee, Jefferson, Livingston, Monroe, Niagara, Onondaga, Ontario, Orleans, Oswego, Schuyler, Seneca, Steuben, Tioga, Tompkins, Wayne, Wayoming and Yates.

Український Сойм

ДНЯ 30 і 31. ЖОВТНЯ 1915 Р. В НЮ ЙОРКУ.

(ЗВІТ).

(Конець).

РЕЗОЛЮЦІЇ, УХВАЛЕНІ ПЕРШИМ УКРАЇНСЬКИМ СОЙМОМ В НЮ ЙОРКУ, ДНЯ 31-ого ЖОВТНЯ 1915 р.

Відчитанє резолюцій.

I.

1) Подаємо до відомости українського загалу в Америці і в старім краю, що нинішний Український Сойм і та організація, котру він поклинує до житя, є висловом волі Українців, з'організованих в 457 сьвітських українських товариствах у Злучених Державах.

2) Українці, горожани і будучі горожани Злучених Держав, заявляють на руки президента Вілсона свою вірність сій американській републиці і взивають президента, щоби американський посол на мировій конференції проклямував іменем Злучених Держав, що кожда національність є господарем свого краю і жадна не підлягає другій.

3) Заявляємо, що наша програма в українській справі є: українська републіка, оперта на найширших демократичних основах і на радикальній аграрній реформі.

4) Протестуємо против евентуального прилученя східної Галичини і Буковини до Польщі.

5) Рішаємо підпирати боротьбу за автономію російської й австрійської України, коли би українські землі по війні не були з'організовані в українську державу.

6) Висловлюємо нашу горячу симпатію тим Українцям у старім краю, котрі борють ся за свободу України.

7) Протестуємо против заслання в Росію галицьких українських діячів.

8) Торжественно обіцюємо доложити всіх сил і заходів, щоби дати сьвітови знати про боротьбу України за волю і демократію.

9) Торжественно обіцюємо дати всю можливу матеріяльну поміч старому краєви для жертв війни і для визволеня української нації.

II.

1) Взиваємо український загал у Злучених Державах до єдности у спільних змаганях; взиваємо газети, щоби перестали їдну і не-принціпіяльну полєміку, а особливо кладемо натиск на те, що між нами не повинно бути релігійної ненависти.

2) Стверджуємо, що релігійне віроісповіданє не рішає про національність.

3) Заявляємо конечність розширити на жіноцтво всю дотеперішну організаційну працю між Українцями у Злучених Державах.

Др. Семен Демидчук яко делєґат Загальної Української Ради у Відни стверджує, що американські Українці в сю тяжку пору згідно стоять за правами України разом з братьми в старім краю.

Др. Володимир Сіменович дякує учасникам за труд і взиває присутних, щоби для назви цілої нашої народности все уживали загальнонаціонального слова „український", а не провінціонального „руський". Наконець предсідатель Сойму відбирає торжественну присягу від членів Загального Українського Комітету, а відтак від послів на Сойм, що всі як один, доки будуть жити, ужиють всіх сил для освобожденя і добра України.

По відспіваню народного гимну „Ще не вмерла Україна" предсідатель замкнув соймові наради.

Ню Йорк, Н. Й., дня 31. жовтня 1915.

ЗА ПРЕЗИДІЮ УКРАЇНСЬКОГО СОЙМУ:

Др. Володимир Сіменович,
предсідатель.

Іван Ардан,	Богдан Дуткевич,
Дмитро Капітула,	Омелян Ревюк,
Іван Бородайкевич,	Михайло Беля,
Михайло Байдюк,	Юліян Луців,
Льонгін Ковтун,	Янів Федюшка,
заступники предсідателя.	секретарі.

Тяміть про поміч на Фонд оборони Мирослава Січинського!

ДОСИ ЗІБРАНО $5.080.03

ПРО НАШИХ ЗАСЛАНЦІВ В РОСІЇ.

—o—

О. Василь Жолдак, грецько-католицький парох із Сімпсон, Па., прислав нам до поміщеня лист від п. Іляріона Сьвєнціцького, звісного українського ученого, доцента львівського університету і бувшого управителя Українського Національного Музею у Львові, основаного митрополитом графом А. Шептицьким. П. Сьвєнціцький — як ми вже давнійше доносили — є тепер в Києві яко один з українських „закладників" зі Львова, яких Москалі забрали перед утечею і вивезли до Росії. Деякі з них — як видно з отсього листа — живуть далеко на Сибіри в єнісейській губернії.

Лист сей звучить:

Дня 23 (10 с. с.) жовтня 1915.

Київ, Столыпинская ул. 36|11.

Дорогий Брате і Друже Василю! Як довго останемо в Києві, не знаю. Всетаки надіюсь, що Твоє письмо (відповідь на моє попереднє письмо з 17|IX) застане нас ще на місци.

З отсим письмом подаю Тобі деякі відомости про наших земляків, які Ти зволь передати, щоби хоч дечим потішити рідних наших засланців.

І так: Микола Шухевич живе в єнісейській ґубернії, ст. Богучани, дер. Климино. Він заосмотрений у все потрібне на сю зиму, а слідуючу надіє ся провести дома. Др. Володимир Охримович живе вісім верств від нього, єнісейська ґубернія, ст. Богучани, дер. Гольтянино. Микола Заячківський, знова 8 верств дальше, дер. Чадовец. — Про сьвящеників: Горникевича, Соболя, Боцяна і брата Йосифа є відомість, що живуть в Красноярску. Инші, як пані Малицька, студент Неділка, Стеців, Івашко, Балицький — розкинені по ріжних селах єнісейської ґубернії. Вони у великій біді, тому ми зібрали були для них від нас Львовян 200 рублів і післали через Охримовича. Як би можна було дістати для них дещо, було-б дуже добре, бо голод і холод у далекій чужині — найлютійші вороги чоловіка. Можна би се вчинити найлекше через консуля, або й через яку гідну довіря особу. Ти, Друже, не гнівай ся на мене за отсї ріжні порученя. Вони чужі тай наші, а Ти в мене один у всім сьвіті, з котрим можу про се говорити з надією на успіх та акуратне виконанє потрібного.

Дуже жалую, що в попереднім письмі думав я тільки про себе, а про инших забув, коли відмовив ся від Твоїх гроший. Вони нині дуже пригодились би нуждарям.

Гляджу на сю війну і виджу одну велику нужду тисячів і тисячів людий, що проти всякої льоґіки і власної волі страждають не хвилю, а рік вже — без кутка, пристановища і якого такого спокою. Защо? За те, що мирно трудились кождий у своїм занятю яко чесні горожани рідної країни. Се й болить тяжким болем. Одиноке жерело спокою і душевної рівноваги находжу в читаню, особливо про історію штуки і психольоґію артистичної творчости. Як верну ся здоров домів і застану мій науковий матеріял в цілости, то нових інтересних праць дав би кілька. Працювати дуже хочеть ся. В сю хвилю просить мене п. Ник. Козловський звістити о. Володимира Карачевського в Чернятині, п. Городенка, що його син Сидір находить ся в полоні. Всего найлучшого Тобі, обнимаю Тебе і цілую — Твій

Іларіон.

„КРИВИЙ ЛЯНДШТУРМ".

В широкім сьвіті, великім місті
Був один гетьман, але від бари,
Мав своє військо; може — не двісті,
Але напевно цілі дві пари.

Мав він палату серед болота
І недалеко берега моря,
Престол й корону ніби зі злота,
І то присягну, що не знав горя.

При тім усім він був войовничий,
Мстивий, сварливий і — говірливий,
І ще так острий немов лісничий,
Колиб до того був ще мисливий...

* * *

Отже, панове і ви ґаздині,
Сей славний гетьман, але від бари,
Раз крикнув: „Война зачнеть ся нині,
Ворогам своїм завдам я кари!"

Скликав козацтво своє на раду
І так словами він промовляє:
— Всіх ворогів тут за підлу зраду
Война кровава, пімста чекає!

Ножиці в руки, хлопці завзяті,
„Тренчі" глибокі треба копати,
Най вороги всі нашії кляті
Знають, як можна нас зачіпати.

Гляньте, тяжкую точать гармату
Сироти мої й бідні сестриці,
Вони вам також теплу гербату
Щодня принесуть і паланиці!

„Руским Іваном" тую канону
Хочу на віки я вже назвати,
Нехай від Сяну до ріки Дону
Русь нас пізнає, се-ж наша мати!

* * *

Військо послушне ножиці взяло,
Ножиці взяло, „тренчі" копало,
А потім скоро в них ся поклало,
Лиш куль не мало, тай не стріляло.

Тай рада в раду — тра Чорну Раду
Скликати скоро та на пораду.
Але ось бачать, що повно ззаду
Гною, болота — мов на параду!

Радість, веселість запанувала,
„Амуніція" мов з неба спала,
Мов з неба спала, а військо драла —
Мече болотом! Война настала!

Але болото, звісно — не злото,
Може японське знаєте мотто,
„Що хто болотом в других кидає,
Сам лиш себе ним добре зваляє".

* * *

Гетьман приходить, глянув зпід ока
І до вояків крикнув з висока:
— Різдво надходить, „тренчі" кидайте,
„Хай буде мир!" всі — разом співайте!

А військо каже — Гетьмане, чуєш?
Чи ти невдачі собі віншуєш?
Глянь, ворог чистий, з нас він сьміє ся,
І майже цілком з нами не бєть ся!

Наше болото їх не сягає,
А куль сталевих у нас немає.
І кожда куля наша від щита
Їх сталевого буде відбита!

* * *

— Як так, то шкода вам воювати,
Ліпше — пійдете колядувати,
З дому до дому, з хати до хати,
І ще дарунок можна дістати!

* * *

— Ні, наш гетьмане, військо горлає,
Як вийдем з „тренчів" — ми є побиті!
Ми тутки згинем! Най кождий знає: —
В своїм болоті... в тренчах... не миті!

* * *

Гетьман здумів ся, як вчув се слово,
І так до війска промовив свого:
— Добре, молодці, бийтесь здорово,
І не лякайтесь в сьвіті нічого!

Ваша хоробрість, ваше болото,
О, мої хлопці, вірні молодці,
Буде у „книзі бития" — злото,
А на Новий Рік дам вам по сотці!

Хоч несу дари я на Мадяри,
Й иншії дари Німцям приношу,
То в мене є ще хлопські таляри,
За котрі Бога щодня я прошу!

Тії таляри — се мої чари:
Зачарували вас у болоті,
І ви бєте ся мов яничари;
Гей-й-й, — яка сила є у тім злоті!...

Написала Ядошка Кадильниця.

ЗАМІТКА. Сей вірш пані Ядошки Кадильниці написаний також легким стилем і легко його вивчити ся на память.

ФОНД ОБОРОНИ МИРОСЛАВА СІЧИНСЬКОГО.

320. Ню Йорк, Н. Й. Члени Товариства Українців з Бутин „Нова Січ" зложили отсї жертви: В. Добровольський $5.00; Т. Толох, Е. Грабар і М. Коваль по $2.00; В. Равлик, В. Білецький, Я. Чикало, Д. Кудрик, М. Білецький, М. Евуш, І. Стельмах, С. Тиванів, П. Дацик, І. Батючок, А. Процик, А. Коваль, Е. Грабар, Н. Грабар, В. Хіраш, С. Мельник, П. Музика, І. Музика, В. Павлишин, В. Людьків, Я. Хас, І. Бурко, В. Тарас, Н. Білецька, Е. Заставна, С. Музика, В. Мельник, М. Мельник, Я. Крицун, І. Процик, М. Білецький, Е. Хас, М. Мельник, М. Дацик, Я. Вехичко, Я. Тиванів, В. Коваль, О. Павлишин, І. Салик, О. Салик, М. Микилита, С. Павлик, З. Курач і Н. Павлишин по $1.00; А. Хіраш 75 цит.; М. Яворський, М. Білчак, П. Плотиця, Н. Плотиця, С. Хас, М. Іваськів, Н. Коваль, С. Хіраш, Д. Хітота, В. Салик, Ю. Берник, Н. Качмарик, Е. Процик, Н. Чикало, В. Янушевський, К. Довбуш, К. Полька і Н. Равлик по 50 цит.; О. Каролїна, П. Бурко, Н. Олійник, Я. Грабар, П. Салик, А. Музика, М. Музика, І. Костюк, М. Матвісів, О. Гришкова, М. Релебій і Е. Видаїк по 25 цит.; М. Гончар 10 цит. Разом $67.85. — На весілю у Евгенія Грабаря і Катерини Грабар зложили жертви отсї добродії: Іван Базар, М. Найбут, М. Заставна, Т. Хасяшин і Н. Сироїшка по $1.00; С. Павлик 75 цит.; І. Хіраш 55 цит.; П. Сироїшка 50 цит.; А. Павелко, Д. Гросовський, Гр. Кобрин, В. Сорока, Н. Білецька, К. Мрочко, А. Берник, А. Хіраш, М. Евуш, А. Процик і К. Дабелко по 25 цит.; дрібними датками зібрано $5.60. Разом зібрано $15.15. — На хрестинах у Семена Ісача зібрано $1.90. — дрібні датки 10 цит. Всї збірки разом $85.00

Збираньем жертв заняли ся товариші Василь Добровольський і Василь Равлик, вибрані на місячнім мітінґу дня 16. жовтня 1915. За їх труд сердечне спасибіг.

За уряд Товариства: М. Коваль, предсідатель; В. Мельник, секретар; Т. Толох, касієр.

321. Нюарк, Н. Дж. На руки Івана Ткача зложили члени тов. „Січ" жертви в сумі $67.55

322. Рочестер, Н. Й. П. Макогон, касієр місцевого комітету надіслав отсї жертви: На вічу, котре відбуло ся дня 30. жовтня в парафіяльній галі, зложили на руки В. Луцишина, С. Склепковича і Т. Польового жертви отсї добродії: Николай Костів $2.00; Дмитро Братусь, Іван Бодак, о. М. Лисяк, Стефан Цімікут, Іван Романів, Антін Сопель і Дмитро Федоришин (син Гаврила) по $1.00; Іван Притула, Павло Морос, Николай Стрілець, Михайло Луцишин, Іван Кучмій і Терефон Рудий по 50 цит.; Петро Богданович і Гнат Бояновський по 25 цит.; Теодор Хмиляк і Н. Н. по 10 цит. Разом $12.70. — На руки В. Луцишина, Н. Шевця і І. Кучмія зложили жертви отсї добродії: В. Зубик і М. Марцинюк по $1.00; В. Дуда, Н. Луцишин, А. Андрейців, Г. Головатий, С. Ходак, М. Ваберус, І. Велитович, І. Синявський, І. Паньчук, С. Паньчук, Т. Плекан, В. Скробач (Гриньва), П. Щегельський, М. Ґалуга, Я. Андрійовський і П. Санаґурський по 50 цит.; М. Сверида 40 цит.; С. Новак, П. Струк, І. Підхомний, І. Гуньчак, М. Куций, А. Іванів, І. Білковський, Т. Більголовський, Г. Гнат, З. Ромах, М. Плюта, І. Пилипів, Г. Плекан, П. Плекан, І. Швец (Паньків), І. Ґалуґа, Г. Андрусів (син Олекси), А. Андрусів, М. Макогон, П. Кучицький, І. Милий, С. Бояновський і Т. Цимбалїста по 25 цит.; Г. Даниляшин 20 цит.; Т. Мельник 15 цит.; А. Андрусів, В. Макогон і З. Васьків по 10 цит. Разом $16.80. — На руки Николи Поповича і Дмитра Федоришина зложили отсї добродії: Николай Яковина і Сенько Балюк по $1.00; Петро Сопель, Дмитро Сподарик, Іван Федоришин (син Матвія), Стефан Захарків, Василь Паньчишин, Василь Андрусів, Онисько Андрусів, Никола Федоришин, Іван Федоришин (син Юрка), Матвій Хиляк, Михайло Колїчин, Михайло Дуда, Тома Сороктей і Корнилій Сороктей по 50 цит.; Василь Тимків 30 цит.; Василь Бабій, Іван Лазоришин, Стефан Гойсак, Яцко Полцька, В. Івасина, Ілія Бойчук, Іван Типків, Павло Бойко, М. Касипр Памак, Михайло Бойчук, Андрій Бойчук, Николай Білун, Василь Когут, Василь Луців, Николай Яців, Еміль Заяць, Василь Сверида, Теодор Романів, Михайло Білан, Никола Филипович, Михайло Брисько, Юрко Бойко (з. К.), Никола Когут, Василь Калїчин і Василь Попович по 25 цит.; Іван Демкар, Марія Стасів і Йосиф Кущлик по 20 цит. Разом $16.40. — Всї збірки разом $45.90. Оплата почтова 20 цит.; остає $45.70

323. Гамтрамк, Міш. На руки кошового „Січи" Льва Площанського зложили отсї жертви: Половину доходу з представленя „Страйк" (з дня 13. падолиста) в сумі $30.00; добровільні жертви зложили крім сего отсї добродії: Яким Киваpига $2.00; Григорій Букачевський $1.00; Магдалина Воркун, Параска Голодрига і Стефан Білецький по 50 цит.; дрібними датками $5.05. Разом $9.55. — Обі жертви разом $39.55

324. Монесен, Па. Товариство „Запорожська Січ" жертвувало на зборах дня 7. падолиста $25.00

325. Тейлор, Па. На руки Станислава Витрвала зложили отсї жертви: Тов. „Любов", від. 3 Р. Н. Союза, жертвувало $10.00; на мітінґу зложили на руки С. Витрвала і Я. Сенюка жертви отсї члени: Григорій Обаль, Стефан Сенюк, Михайло Семенюк, Лука Фесолович, Йосиф Сенюк, Теодор Гринів, Дмитро Ільчук і Лев Гринів по 50 цит.; С. Витрвал, А. Бродин, В. Оробець, Я. Витера, Д. Заяць, Г. Самодала, Г. Попович, Т. Трач, Д. Сенюк, М. Довгий, П. Обаль і Д. Бойко по 25 цит. Разом $17.50. Обі збірки разом $17.00. В касі остало 50 цит.; вислано $17.00

326. Бруклин, Н. Й. Братство Пресв. Тройці, від. 203 У. Н. С., зложило на руки Вол. Яськевича $10.00

327. Елізабетпорт, Н. Дж. На руки Софрона Колодія і А. Малоїда зложили отсї жертви: На хрестинах у А. Костишина зложили жертви отсї гостї: Соф. Колодій, Ф. Матушевський і Т. Фуртас по 50 цит.; К. Горін, М. Фуртас, С. Чечіль, М. Цюняк, Т. Генеґа, Ф. Чопик і Я. Гнип по 25 цит.; Ю. Колодій, І. Чечіль і Н. Н. по 15 цит.; С. Коник, Ф. Кобрин і А. Рудніцький по 10 цит. Разом $4.00. — На хрестинах у Ф. Бутинця зложили жертви отсї гостї: Ф. Бутинець 50 цит.; А. Малоїд, Ф. Кобрин і Г. Цюпка по 25 цит.; Ю. Минько 15 цит.; І. Хвостик і І. Ядиґа по 10 цит.; М. Кобрин і І. Грін по 5 цит. Разом $1.70. — Обі збірки разом $5.70

328. Рочестер, Н. Й. На руки П. Макогона зложили жертви на хрестинах у Н. Кучмія отсї гостї: Стефан Лотоцький і Юрко Босий по $1.00; Николай Кучмій, Іван Яйцький, Т. Шурґот, П. Макогон і М. Білик по 50 цит.; І. Притула, І. Кулик і Н. Н. по 25 цит. — Разом $5.25

329. Ню Йорк, Н. Й. На руки Василя Чеха зложили жертви отсї добродії: Василь Чех, Дмитро Чех і Іван Карпа по $1.00; Казимир Венґрин і Франя Корповська по 50 цит.; дрібними датками $1.00. — Разом $5.00

Гроші переслала друкарня тов. „Просьвіти".

330. Джерзи Сіти, Н. Дж. На хрестинах у Петра Савчука на зазив Н. Білячака зложили присутні гостї на руки Ілії Осадціва отсї жертви: Петро Савчук $1.00; І. Осадців 75 цит.; Н. Білячак 60 цит.; А. Осадців 50 цит.; М. Ленчук, С. Макар, П. Стеблецький і С. Савчук по 25 цит.; дрібними датками $1.15. — Разом $5.00

331. Ню Йорк, Н. Й. Члени тов. „Злучність Родимців" зложили на руки М. Кавецького на мітінґу 27. падолиста отсї дальші жертви: Н. Свідерський $1.00; В. Кучмак, Н. Ґораль, М. Ґораль і П. Дацків по 50 цит.; Т. Мотика і П. Сорока по 25 цит. — Разом $3.50

332. Бавнд Брук, Н. Дж. На хрестинах у Петра Мотики на зазив І. Мелещука зложили жертви отсї добродії: І. Мелещак і І. Лівкович по 50 цит.; В. Гаврищків 30 цит.; В. Ґораль, Т. Чина, Ю. Біґос, Ш. Ґлущак, В. Резник і А. Промовляйко по 25 цит.; А. Мотика 10 цит. — Разом $3.00

333. Ню Гейвен, Конн. С. Костів зібрав на бали Бр. св. Арх. Михаїла дня 25. падолиста $2.25

334. Чедвікс, Н. Й. Ст. Сасовський жертвував $1.00

335. Стюартбург, Ман., Канада. Стефан Гавроньський жертвував $0.50

336. Елізабет, Н. Дж. Василь Костецький жертвував $1.00

337. Ансонія, Конн. Мелянія Кулявець жертвувала $0.50

Сума оголошена в сїм числї „Свободи" виносить $323.50

Оголошено в ч. 141 „Свободи" $4.756.53

ЗАГАЛЬНА СУМА $5.080.03

Всї жертви на повисшу ціль просимо посилати на адресу касієра Комітету оборони М. Січинського:

ANDREW SAWKA,
83 Grand St., Jersey City, N. J.

МОСКАЛІ В ГЛІБОЦІ.

(Як господар Семен Лукинюк говорив з командиром).

Підчас московського наїзду в Глібоці (на Буковині) в місяци січни с. р. занюхали Москалі небезпечного для них господаря Семена Лукинюка. На приказ їх команданта прийшло вісім козаків за Лукинюком, щоб його взяти до командира. Жінка Лукинюка в плач а діти і собі. Ого, каже, завезуть тебе Москалі в Чернівці і замкнуть, як були замкнули нашого двірника Німіджана і хто знає, доки був би сидів і що було би з ним, як би не було австрійське військо надійшло і Москалі втекли тай забули за Німіджена.

Але Лукинюк відважний чоловік, розговорює жінку, Гай, гай, мовчи, коби далі не взяли, а з Черновець я потрафлю до дому. А зрештою, таж я тобі не раз кажу, що „зі мною мусить кожда біда числити ся", (така в него бесіда) а не то московський командир.

Приходить Лукинюк, а командир: хто ти є? Чоловік, — відповідає Лукинюк. А хто ти такий? Українець, — відповдає дальше. Але ти є Австріяк? Та певно, що Австріяк. А ти з Австріяками тримаєш? Та з ким же має тримати? — відповідає знов Лукинюк. Ти є австрійський патріот, а то не вільно, тепер война, ми завоювали Буковину, я можу приказати тебе покарати Та война ще не скінчена, а я вам нічого не винен. Сиджу тепер коло свого господарства дома. Але я в Австрії родив ся, виріс і став вільним чоловіком, що вільно мені самому себе пізнавати і тому я повинен бути австрійський патріот. А ви, пане командант, як розумний і характерний чоловік, то не повинні мені се за зле брати. Таж і ви самі, як би мене судили, як би я сказав, що я не є австрійський патріот: Чи ви би мене за чоловіка, чи за дурня уважали? — скажіть на ваше сумлінє. Тоді командант крикнув сердито Забирай ся, не хочу я з тобою більше говорити! Та я не прошу ся, відповідає лагідно Лукинюк і відходить та в кулак сьміє ся, що так влучно вдало ся з командантом поговорити. Доходячи до дому, здибає Лукинюк двох своїх товаришів, які сумували за товаришем, що Москалі певно його забрали. Та коли побачили, що вертає до дому, спитали здивовані: Як ти викрутив ся Я-ж вам не казав, що зі мною кожда біда мусить рахувати ся! Таж відай жию в Австрії, тай був Січовиком! Та кажи, як викрутив ся. Та в простий спосіб: я сказав командирови, що я чоловік, що я не його дурень, а він видко був трошки мудрий і не хотів такого передімною показати, що він дурень і пустив мене на волю.

(З черновецького „Нар. Голосу")

ВИКАЗ ЖЕРТВ

присланих на руки Загального Українського Комітету.

НА ФОНД ВИЗВОЛЕНЯ УКРАЇНИ:

1. Шікаґо, Ілл. На руки Йосифа Демковича зложило Тов. „Клюб Українських Робітників", від. 41 У. Н. Р. О. в Америці, жертву в сумі $10.00 і Іляpій Осадца 50 цит. — Разом $10.50

2. Ню Гейвен, Конн. На вічу дня 12. вересня зібрано $24.80. По покритю видатків устроєня віча остало в касі $15.63. Доповнено отсю квоту о $1.37. — Разом вислано $17.00

За вічевий комітет: Іван Підлісний, Стефан Костів і Михайло Струганець.

РАЗОМ $27.50

НА ФОНД ДЛЯ ВДІВ І СИРІТ У СТАРІМ КРАЮ

1. Бруклин, Н. Й. Український Комітет злучених Товариств і Братств для збираня жертв для вдів і сиріт зібрав отсї жертви: Збірка на пікніку дня 25. липня $10.86. — Збірка на народнім вічу дня 29. серпня $28.86. — Збірка на перших зборах комітету дня 15 серпня $15.00. — Збірка на вічу, скликанім тов. „Просьвіта" дня 21. падолиста $14.21. — Збірки при ріжних нагодах $24.24. Разом $93.17. Видатки комітету виносили $7.96. — Остало $85.21

За Комітет: Ю. Павчак, предс.; М. Заверуха, кас.; В. Яськевич, секр.

2. Пітсбург, Па. Читальня „Просьвіти" ім. Івана Франка прислала через Д. Галенду жертву зібрану на концерті в сумі $59.69

3. Мінісракс, Па. На руки членів Братства Володимира: С. Олійника, П. Новосада, Д. Сидора, М. Гаврика, М. Кучирки і Я. Шпетка зложили жертви отсї добродії: Франко Сушинський, Іван Кравчин, Іван Вашатицький, Василь Чумак, Михайло Волошанович, Йосиф Горішня і Іван Лесьо по $1.00; Михайло Пузун, Іван Цьокан, Юлія Йордан, Теодор Лесьо, Іван Гучо, Павло Дирваль, Михайло Блонар, Никола Думич, Петро Дубас, Анна Павлик, Марія Краковська, Кася Ілько, Михайло Коваль, Михайло Затварський, Михайло Добромильський, Михайло Куніpко, Йосиф Шпетко, Михайло Худзьо, Дмитро Камінський, Іван Ілько, Стах Пахоловський, Яків Гунька, Михайло Гальчин, Василь Плекан, Стефан Шлян, Бронислав Пахоловський, Анна Сарахман і Михайло Рудавський по 50 цит.; Стефан Олійник, Петро Новосад, Настунька Грицай, Теодор Білий, Іван Михалишин, Михайло Левкун, Яцко Сушман, Теодор Пащак, Еміль Мозуляк, Гринько Боярин, Григорій Гаврилів, Яким Марнуляк, Стефан Лукавецький, Ілько Шпак, Ева Петрусів, Михайло Кучер, Текля Криштальська, Михалина Тудоровська, Катерина Кушинська, Николай Тимцьо, Йосиф Домбровський, Йосиф Мах, Петро Паславський, Антін Юра, Дмитро Новоселка, Іван Томічик, Йосиф Керницький, Петро Павлик, Ілько Панкевич, Николай Павлик, Николай Палінчак, Стефан Чепак, Іван Геть, Марко Соха, Катерина Хмелїнська, Анна Масна, Ілько Затварський, Василь Затварський, Петро Сидір, Іван Сольський, Михайло Гаврик, Дмитор Сидір, Михайло Хома, Іван Коваль, Михайло Літчинський, Сенько Крижановський, Йосиф Дюк, Михайло Грабца, Філько Германський, Катерина Вишутицька, Іван Хома, Стефан Дзюба, Андрій Бобровський, Іван Павлішевський, Стах Банах, Михайло Шпаняк, Яків Шлян, Никола Лишак, Семко Дюк, Іван Сташко, Антін Наpачик, Василь Пащак, Дмитро Кузьма, Михайло Брона, Антонія Шпетко і Н. Н. по 25 цит.; Володимир Кремінь, Настунька Гриб і Танас Соха по 20 цит.; Іван Лоик і Іван Валько по 15 цит.; Іван Варунок, Катерина Малиновська, Гринько Шзель, Стах Марчак, Михайло Романів, Іван Варновський, Тимко Космич і Тимко Голованець по 10 цит. — Разом $39.40

За Уряд: Вознічак, предс.; Гальчак, кас.; Олійник, секр.

4. Клівленд, О. На вічу, на котрім реферував М. Січинський, зложили присутні жертви в сумі $78.76. По оплаченю коштів устроєня віча остало на повисшу ціль $50.50

5. Клівленд, О. На хрестинах у Теодора Старинщака зложили на руки Юрка Гіриака і Василя Моцрика жертви отсї гостї: Василь Моцрик, Юрко Гіриак, Теодор Заверуха, Юрко Чупак, Іван Филипів і Артим Копернак по $1.00; Йосиф Молодець, Стефан Клепач і Теодор Старинщак по 50 цит.; Дмитро Клипач, Іван Секула, Стефан Венгринович, Стефан Сурма, Матвій Сурма і Антоній Бур по 25 цит.; Василь Демай 15 цит.; Юлія Войтович і Андрій Бурчак по 10 цит. — Разом $9.35

РАЗОМ $244.15

НА ФОНД ДЛЯ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ:

1. Клівленд, О. На хрестинах у Йосифа Севчини зложили на руки Юрка Гіриака жертви отсї добродії: Василь Волинський, Юрко Гіриак і Кость Стадник по $1.00; Йосиф Севчина, Іван Клим і Олекса Гарбуз по 50 цит.; Йоанна Севчина, Петро Сікорський і Николай Зазуляк по 25 цит.; Іван Видавич 10 цит.—Разом $5.35

РАЗОМ $5.35

Чеки і моні-ордери просить ся виписувати так:

S. Yadlowsky, Jersey City, N. J.

Семен Ядловський,
скарбник Заг. Укр. Комітету.

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
In United States: $2.00 per year, $1.00 per 6 months, 0.75 per 3 months	В Злучених Державах: на рік $2.00, на пів року $1.00, на 3 місяці 0.75
In Jersey City, Canada and other foreign Countries: $3.00 per year, $1.50 per 6 months, $1.00 per 3 months	В місті Jersey City, до Канади і других країв: на рік $3.00, на пів року $1.50, на 3 місяці $1.00
Single copy 3 cents.	Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всї моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".

При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 498 Jersey City.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS — MEMBERSHIP LABEL

За всі оголошеня поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає. — Рукописий не звертає ся.

З НАРОДНОГО ЖИТЯ.

—o—

(Дописи).

Віче в Рочестер, Н. Й.

В недїлю 7. падолиста відбуло ся в нас велике віче в справі протесту против засланя на Сибір російським урядом професора Михайла Грушевського і других заслужених наших людий.

Се було перше того рода віче в Рочестер. Учасників було около 2.000. Були присутні репортери анґлїйських і німецьких часописий. Звіт з него подали майже всї тутешні анґлїйські і німецькі дневники.

Коли вже велика галя під ч. 580 на Ст. Пол улици наповнилась по береги, піднеслась куртина, а на сценї появив ся хор в народних строях і відспівав дуже мельодійну пісню: „До бою, до бою, москалї йдуть".

По сім А. Петрів привитав присутних короткими словами і попросив вибрати президію, в склад котрої війшли: А. Петрів, предсїдатель; М. Мелих, І. Пастущин, Т. Польовий і В. Луцишин, заступники. Секретарювали: Марія Петрів, А. Матковський і В. Зубик.

По уконституованю уряду предсїдатель удїлив слова М. Січинському, котрого присутні на гали привитали бурею оплесків.

М. Січинський гарною анґлїйською мовою пояснив чужинцям нашу справу, закінчуючи заявою, що Українцї, які борять ся за свою самостійність, бажають також самостійности всїм поневоленим народам.

Відтак говорив по анґлїйськи від американських робітничих товариств Френк А. Бейлї. Його на причуд гарна, палка промова прикувала слухачів: „Я радий — говорив — що маю честь говорити на мітінґу нації, про котру я доперва довідав ся, а котра мене дуже зацікавила. Бо, довідавши ся про вашу націю, я рівночасно довідав ся про нових борців, що стоять на боєвім фронтї і борять ся за красщий лад, за справедливість".

З ряду забрав голос представник німецької нації, редактор „Рочестер Абендпост", Ґустав Гавпт. Його промова певна і рішуча. Говорив з таким знанєм української справи, наче би вродив ся на Українї. З найщирійшими желанями від Німців, а з покликом до присутних Українців, щоб не уставали в працї, а правда мусить вийти на верх — закінчив бесїдник свою знамениту промову, за яку присутні вічевики оваційно його оплескували.

По нїм предсїдатель дав голос польському бесїдникови Ченякови, який зазначив, що він радий, що може говорити до братнього українського народа. „Всїх нас загнала сюди однакова доля — нужда, неволя та брак чорного кавалка хлїба, щоб заспокоїти свій голод по тяжкій щоденній праци. Тому й спільно ми повинні лучити ся тут за морем проти наших спільних ворогів — говорив Черняк. І тому ми, Поляки, повинні разом з Українцями запротестувати проти варварства тої Росії, того нашого брата Славянина, котрий не книжку а нагайку і поневоленє несе нам". Скінчивши так свою промову, Черняк уступив, а вслїд за ним залунали гучні оплески.

По сім предсїдатель дав голос о. Лисякови. Нарід зрадів, побачивши свого душпастиря на сценї, що разом з ним радить над його недолею. А він з болем серця розказав про нашу недолю, про те, як відвічний ворог нас нищить, як кує тяжкі кайдани. Протестує против арештованя і вивезеня в Сибір Грушевського і Шептицького. По сім читав довгий спис українських діячів, які находять ся тепер на Сибірі та просив присутних зложити на них жертви, щоби тим хоч трохи улекшити їм їх муки, та не дати їм загинути з голоду.

На галї знову посипались довго триваючі оплески. Предсїдатель покликав колекторів, котрі зараз занялись колєктою, а хор відспівав українські пісні.

По скінченю співу забрав вдруге голос наш дорогий гість Мирослав Січинський і гарною зрозумілою мовою накликав до працї і просьвіти. Просив вічевиків, щоб не забували за рідний край, який полишили за собою, щоби несли йому всяку поміч, якої він тепер власне потребує. Скінчив свою одногодинну промову зазивом, щоб всї вступали до новозаснованого політичного товариства „Вільної України". З яким одушевленєм публика дякувала йому за промову, про се не треба вже й згадувати.

Резолюції ухвалено ось-такі:

1) Віче пятнує царський уряд за утиск народів в Росії, особливо за утиск українського народа.

2) Віче пятнує царський уряд за те, що російська армія в Галичині збиткуєть ся над мирними людьми, навмисне палить села і вивозить наших братів і батьків у глубоку Росію, а всьо для того, щоби знищити український рух в Галичині.

3) Віче пятнує царський уряд за переслїдуванє недержавних релїґій.

4) Віче протестує проти арештованя і вивезеня царським урядом на Сибір професора львівського університету і провідника українського національного руху Михайла Грушевського.

5) Віче протестує проти арештованя і вивезеня в глубину Росії царським урядом митрополита грецько-католицької церкви в Галичині Андрія Шептицького.

6) Віче, відбувше ся в Лейбор Лайсїюм при 580 Ст. Пол Ст., скликане злученими укр. товариствами, а складаюче ся з дійсних американських горожан і з тих мущин і женщин, що хотять стати американськими горожанами, заявляє свою вірність до сеї републики і обіцює їй свою поміч в часї мира і війни.

7) Переняте чутєм американського демократизму віче признає право до демократизму і самоуправи всім европейським націям.

8) Віче кладе натиск на те, що брак самоуправи народів є одною з причин війни.

9) Віче, складаюче ся з людий, котрі заміґрували сюди з України і знають добре положенє в своїм краю, покладає надії, що як зближить ся час мира, то й українська нація одержить демократичний лад і самоуправу.

10) Віче рішає старати ся всіми силами о заснованє для своїх братів в Европі самостійної української держави, яка би обіймала всї землї, замешкані Українцями в східній Европі.

11) Віче взиває президента Вілсона, щоби він представив справу всїх поневолених націй в Европі на мировім конґресї европейських держав.

По анґлїйськи резолюції звучать:

WHEREAS the Russian government carrying out its policy of extermination against all the nationalities of its empire, especially against 32 millions Ukrainians, persecution of whom it carries so far as to prohibit the public using of their native language, and

WHEREAS the Russian government, following its traditional principle of oppression, arrested and exiled to Siberia the leaders of the Ukrainian national movement, especially the well known Ukrainian historian and professor at the University of Lemberg, *Mr. Hrushevsky*, and

WHEREAS the Russian government persecutes every religion but the established Orthodox religion of Russia and tried to introduce by force the Orthodox religion to Galicia during its last invasion of that country,

RESOLVED that the meeting denounces the barbaric acts of Russian government as unworthy of the culture of the 20th Century and before all the world levies a solemn protest against the outrages.

По перечитаню резолюцій секр. М. Петровою в анґлїйській мові і д. М. Січинським в українській і їх принятю, забирає ще слово предсїдатель, пояснює промову американського бесїдника Бейлого і підносить, що дійсно тільки в спілці з робочими цілого сьвіта ми виборемо кращі права для себе а також вільну самостійну Україну.

Наприкінци горячими словами підносить заслуги Січинського для української справи, заявивши рівночасно, що Січинський собі того не бажає, але робить се з почутя обовязку. На галї знову повстали довготриваючі оплески, викликуючи Січинського кілька разів ще на сцену.

Хор під управою п. Ціміхуди піснею „Ще не вмерла Україна" закінчує віче.

За вічевий уряд: **А. Петрів**, предс.; **Марія Петрів, Д. Матковський і В. Зубик**, секретарі.

—o—

Аматорське представлене товариства „Запороже за морем" в Ню Йорку.

В одним числї „Свободи" я вичитав велику програму, а навіть бачив образ фотографованих аматорів „Аматорського Кружка" при тов. „Запороже за морем" із Ню Йорку, котрі мали відограти пяте із ряду представлене „Мужики Аристократи" в суботу дня 27. листопада с. р.

Я ніколи не перечу своїй подрузї побачити українські театральні штуки, концерти і таке инше, але як то звичайно пословиця наша звучить: „У женщини довгий волос..." Таке саме стрінуло і мою подругу. Не досить, що поїде і переглине всякі забави простих фармерів, трокменів і углярів, але вона ще хоче відвідити нюйорські представленя „Амат. Кружка", бо там сама „сметанка", ну тай і лучше попишуть ся чим дїточий концерт в Джерзи Сіти, або де инакше на контрах. Як вона загадала, так я і зробив. Прибув я до Ню Йорку точно о годині 7.30, як се звучало на програмі і удав ся просто на галю під число 85 Іст 4-та улиця. Душа моя радїла, як заразом і у моєї жени, коли я побачив в такій малїй клїтцї, неначе на воробців, велику масу зачарованих Українців. Кождий глядів в сторону куртини неначе хотів би сам її підтягнути і повиганяти живих аматорів на арену до так траґічної і великої штуки. Цїла сцена була так завелика і так збудована, що дїти могли просити своїх родичів, щоби їм дати сю сцену замісць „шопки" на різдвяний подарунок. Вправдї на привитанє гостий музика під управою п. Г. Е. Смолинського своїми артистично-мельодійними звуками забрала кождого думки і понесла день за море до своєї рідної стріхи, але дальше вже не так інно... При помочи столового дзвінка підняла ся куртина, а на сцену вийшли аматори в гарних українських строях, але в прозрачних повкових панчохах...

Щодо граня ролї декотрих аматорів, то пожаль ся Боже. Як би так це були довше грали, то певно огневий інспектор був би розігнав усьо домів, думаючи, що се люди кричать на „фаєр". Тільки завдяки п. В. Лазаревичеви, котрий відгравав ролю Мошка шахрая, і Н. Левицькому, котрий грав ролю Стефана, а притім вдатного австрійського капраля, публика відступила від бажаня звороту гроший. Їм тільки „Аматорський Кружок" може бути вдячний, що не треба було грати представленя для голих стїн.

При кінци хочу звернути увагу декотрим Нюйорчанам на таке: Оголошувати ся аранжерами, аматорами, артистами і з мандолїнами, а відтак не дати публиці навіть сього, що дає дїточий кружок, то се лиш відганяєть ся публику від правдивих концертів і театральних штук. Бо наш нарід, мешкаючи на контрах, бачив і чув співи в Ню Йорку на концерті при нагоді Українського Сойму. Імена тих людий притягнуть ще тисячки Українців до Ню Йорку. Тому неодин, думаючи, що кожде представленє в Ню Йорку є під добрим проводом, спішить туди, щоби почути рідне слово і рідну пісню. Тож пора і час, панове аматори і режісери, не брати ся скакати козака, коли нога болить, але вдати ся до людий, котрі охотно Вас вигоять, а тодї і злої критики не буде тай нарід охотно прийде і загляне до нюйорського „Амат. Кружка".

Гість з Байон, Н. Дж.

ВІД РЕДАКЦІЇ. Містимо повисші слушні уваги гостя з Байон в тій надії, що українські товариства в цілій Америцї зрозуміють, що тепер вже не час годувати публику якоюнебудь грою, але совісно і старанно підготовленими концертами, представленями та иншими виставами. Також наші дописувателї не повинні перехвалювати всяких аматорів понад їх вартість, але виткнути також і блуди на представленю. В той лише спосіб можлива є поправа і поступ. Дальше: нехай наша публика призвичають ся приходити точно на всї вистави, а не з одногодинним, або ще довшим опізненєм.

—o—

Докучливі кацапи в Балтимор, Мд.

В нас, на жаль, кацапських попихачів також не брак. Вони не лише не помагають в народній справі, але, ще насьмівають ся та очернюють народну роботу. Таксамо видумують на нашого героя М. Січинського рівні сплетні і то гірш Ляха. Ані Жид ані Поляк ані ниньший не потрафив би бути таким плюгавцем як ті наші виродки. А я все думаю і все надію ся, що чейже вони колись прозрять та пізнають, хто їм ворог, а хто приятель. А коли ніколи не прозрять і не пізнають нічого, так ми попращаємо ся з ними на віки, а самі будемо працювати, що зможемо, в народних справах разом з другими сьвідомими Українцями аж до скону.

Петро Морош.

ПОМАГАЙМО, ЧИМ МОЖЕМО!

Сповняючи зазив Шевченка: „Боріте ся, поборете", кладуть наші братя свої голови за свободу. В голоді й холоді йдуть вони вперед і хиба тим потїшають ся, що Москалї від них втїкають.

Спитаймо ми себе, американські Українцї, чи ми також сповняємо зазив Шевченка? Кождий скаже, що нї, бо нас не пускають до рідного краю.

Але мимо сього ми, американські і канадійські Українцї, можемо помогти нашим братям, а то сповняючи християньський обовязок: „Голодного накормити, а нагого приодїти". Ми тут собі вільно проживаємо, не в голоді ані в холодї, а там не один наш чоловік полишив жінку і дрібні діточки раз на все. І бідна вдова і дрібні сироти голодують тай чекають божого змилуваня і людської помочи. І тому ми мусимо за них подбати.

Не один з нас каже: „Що я буду давати грошї на чужих, коли моя родина не дістане з того ані цента; як дістану лист з краю, то пішлю для своєї родини". І чекає рік, другий наступає, а від своєї родини листа нема, бо бідна родина вже давно може з голоду згинула, а може і цента на папір не має, ба, може й адреси не має і не може написати. Другий знова каже, що його старий край цїлком не обходить, бо він не думає вертати на рідну землю.

Ой, братя, не кажіть так, бо не знаєте, що з вами ще може стати ся.

Тому, братя, до дїла! Не зважаймо на такі говореня, але кождий Українець нехай дасть по долярови. В старім краю один доляр тепер буде вартнїйший ніж колись сто долярів.

При тїй нагоді відзиваю ся до всїх братств, всїх орґанїзацій і кажу: чи би не могли запровадити таку жертву на фонд бідних вдів і сиріт, як ухвалив від. 192 У. Н. С., Тов. „Зап. Січ", а то, що кождий член від. 192. У. Н. С. має при місячнім розметі дати на фонд вдів і сиріт по пять центів. Порахуймо, кілько членів в орґанїзаціях. Як би кождий член дав лише по пять центів, то се дало би гарну суму. Через пять центів ніхто не збідніє і знаку не буде мати. А тому народови, котрий просить, треба помогти, бо ми люди. Памятаймо, що громада по нитці, — бідному сорочка.

Стефан Гузар,
секретар від. 192. У. Н. С. в Геркімер, Н. Й.

НОВИНКИ.

„УКРАЇНА ЯКО РОСІЙСЬКО-АВСТРІЙСЬКЕ ПИТАНЄ".

Під сим заголовком знаходимо в місячнику нюйорського „Таймса" (Current History, December, 1915.) довшу статю (на 4 сторони) професора львівського університету Михайла Грушевського, котрий, як звісно, сидить вже рік в московській вязниці. Згадана статя — се вимок з працї проф. М. Грушевського про українську історію, яка була поміщена перед двома роками у французькім видавництві „La Revue Politique Internationale", яке виходить в Парижи, столици Франції. Недавно сю цікаву працю проф. Грушевського переклав на анґлїйську мову п. Джордж Рафалович і видав окремою книжечкою в Лондонї (можна її дістати у „Свободї" за 35 цнт. з почтою) і власне з тої перекладеної книжочки подав частину грудневий випуск видавництва нюйорського „Таймса". Подаючи статю нашого славного історика, редактор згаданого місячника зазначує від себе, що професора Михайла Грушевського вважають найбільшою науковою повагою в українських справах.

—o—

НОВА КНИЖКА.

Накладом Української Народної Ради в Америці, з осідком в Джерзи Сіти, Н. Дж., появила ся в сих днях перша книжка в українській мові, — п. з. „**Росія й Україна**". (Як звісно, доси появили ся накладом **У. Н. Ради** книжки про Україну — лише в анґлїйській мові). Автором сеї книжки є **М. Михайленко** (се прибране імя одного звісного українського письменника з Галичини). Перше видане тої книжки появило ся торік у Швайцарії. З уваги, що в кій обговорена дуже важна справа і що книжка дуже добре і цїкаво написана, видала її У. Н. Рада і для американських Українців і сподїває ся, що вона сповнить свою місію.

Доси власне такої книжки у нас не було. Богато наших людий знає мало **про російсько-українські відносини в минувшині і тепер**. А се потрібне особливо, як треба виложити темному кацапови або нічого незнаючому Москалеви або й такому Українцеви, котрий вірить у „славянофільство", а про відношене України до Московщини і Московщини до України — говорить з памяти, або, як то кажуть, — „без памяти".

Зміст сеї нової книжки такий:

I. Вступ.

II. Політика російського уряду супроти України.

1. Від Переяславського договору до повного зруйнованя самостійности України.
2. Російський уряд супроти українського національного відродженя.
3. Українська справа в „конституційній" Росії.

III. Українська справа і російське громадянство.

1. Від початку 19-ого столїтя до революції 1905-6. р.
2. Підчас конституційної ери.

IV. Росія — й українська справа в Австрії.

V. Польсько-російський спір за Україну.

VI. Протиукраїнські пляни Росії в теперішній війнї.

VII. Україна і теперішна війна.

VIII. Маніфест до „російського народу" в Австрії.

Книжка має 64 сторін; **ціна одного примірника виносить 15 центів, а з почтою 20 центів** (можна присилати в почтових марках).

Хто замовить більшу скільність примірників, дістає опуст. І так:

12 примірників (вже з почтовою оплатою) $1.50.

60 примірників (вже з почтовою оплатою) $6.50.

120 примірників (вже з почтовою оплатою) $12.00.

Замовленя посилати на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL COUNCIL OF AMERICA,
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

—o—

ВИПРАВА ДО ЕВРОПИ ЗА МИРОМ.

В суботу, дня 4-ого с. м. від'їхав „ковчег мира" з Гобокен в далеку дорогу — за миром. Скандинавський корабель „Оскар II.", нанятий Г. Фордом, міліонером з Дітройт, відплив з повер 200 Американцями й Американками питати в Европі мира. Об'їде він невоюючі держави, а опісля загостить до Голяндії, де в столици Газі буде рада над миром. На кораблі є і сам Форд з жінкою і він запевняв нюйорських редакторів, що „**коло Різдва мусить витягнути хлопців з тренчів (окопів)**". Деякі ґазети з нього сьміяли ся, але він казав, що собі з того нічого не робить, бо він був з гори на се приготований. Покищо Форд на мори і відтам буде сюди посилати бездротні телєґрами про свою мирову місію; а як буде в Европі, то довідаємо ся також з його телєґрами, які будуть успіхи сеї мирової виправи з Америки до Европи.

В ЧАСІ СПОКОЮ!

Чудовий образ богацтва природи, в часі спокою, продуктів землі пересиланих на сьвітові порти сушою і морем і роскоші житя найдете на Трінера стінним календари на рік 1916. Хто собі желає його купити, прошу надіслати 10 цнт. до: 144,147,150

Jos. Triner,
1333—39 S. Ashland Ave.,
(Adv.) Chicago, Ill.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

(За оголошеня поміщені в сїй рубрицї платить ся по 1½ цента за кожде слово за одноразово поміщене, а за дальші поміщеня по 1 цнт. за слово за кождочасне поміщене. — Оголошень женитьби не приймаєсь.)

Пошукую свого шваґра **ВАСИЛЯ ТАТАРИНА**. Він перебував в Ст. Джосеф, Мо. Хто би о нім знав, або він сам, прошу зголосити ся на адресу: Onys Lalyk, 13 Delray Ave., Detroit, Mich. 143-45

Пошукую **СВОЇХ ЗНАКОМИХ**, перебуваючих в Канаді і Америці зі Сільця Белзського, повіт Сокаль Галичина. Прошу зголоситись на мою адресу: John Hejko, 159 George St., Toronto, Ont., Canada. 143-45

Пошукую свого тїтчаника **НИКОЛУ КОМАРНІЦЬКОГО**; походить з села Ільники, пов. Турка, Гал. Має около 26 літ. Хто би о нім знав або він сам, зволить повідомити на адресу: Bazyli Ilnicki, White Haven, Pa. 143-45

Пошукую своїх краянів **ВАЛЄРІЯНА ВОЙЦІХОВСЬКОГО, АНДРІЯ і НИКОЛУ БАЛЬОНИК, ВАСИЛЯ КОЛОМИЙЧУКА**, сина Кефи, **ВАСИЛЯ ЧЕРМАКА і ІВАНА ОТТА**. Всі вони походять з Городниці, повіт Городенка, Галичина. Мають перебувати в Кобалті, Канада. Хто би о них знав або вони самі, зволять ласкаво зголоситись на адресу: Teofil Fedorowicz, 2178 W. 6 Str., Cleveland, Ohio. 144-45

Пошукую брата **ЯЦКА ДІДУШКА**, родом з Обаринець, пов. Тернопіль, який перебував в Форт Віліям, Онт., Канада., а тепер в Вінніпеґу. Нехай зголосить ся на адресу: Микола Козак, 416 N. Peoria St., Chicago, Ill. 144-46

Пошукую свою сестру **АННУ БОЙКО**, родом з села Рожиська, повіт Скалат, Галичина. Прибула до Америки перед трема роками. В послідних часах мала перебувати в Вунсокет, Р. Ай. 18 Бурто Лейн. Хто би о ній знав або вона сама зволить ласкаво донести на адресу: Joseph Boyko, Queenston, Ont., Canada. 144-45

Пошукую свого шваґра **НИКОЛУ БІЛЯК**. Походить з Микулинич, пов. Снятин. Перебував в Бостоні, Масс. Хто би о нім знав, або він сам нехай зголосить ся на адресу: Wasyl Kasian, Box 104, Grand Mere, Que., Canada. 144

ЖЕНЩИНА, знаменита кухарка, інтеліґентна, прийме сейчас посаду до заряду домом у сьвященика. Ласкаві зголошеня просить ся слати на адресу адміністрації „Свободи" для „Posada". 143-46

Повідомляю моїх краянів і кревних, що я, низше підписаний, родом з Настасова, пов. Тернопіль, Галичина, перебуваю тепер в Торолд, Онт., Канада. Хто потребує зі мною переписуватись, прошу віднестись на слідуючу адресу: Stephen Rakoczy, P. O. Box 969, Thorold, Ont., Can. 142-44

ВЖЕ ПОРА ЗАМОВЛЯТИ КОЛЯДИ!

Нове видане містить: **КОЛЯДИ І ЩЕДРІВКИ** на Різдво Христове і Богоявлене з додатком пісень страстних, воскресних і инших пісень церковних. — Ціна 20 центів.

Пишіть на адресу:
„SVOBODA"
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

НОВИНА!

Великий воєнний образ, який означає битви в Карпатах. На сїм образі побачите як наші війська відносять побіду над Москалями. Коштує лише 25 цнт. Можна прислати стемпсами. Пишіть еще нині.
Sklad Map, 38 St. Marks Pl., New York, N. Y. 140-

КОЖДИЙ сьвідомий Українець повинен мати в своїй хатї портрети великих українських мужів як: Т. Шевченка, Ів. Франка, М. Грушевського, М. Павлика і Б. Хмельницького. Величина 16x20 цалїв, ціна 60 центів за один. Книжки до читаня, молитвенники, вобзарі і всякого рода календарі. Катальоґ даром. Пишіть на адресу: 76—

RUSKA KNYHARNIA,
im. T. Szewczenka
168 E. 4th St., New York, N. Y.

ПОТРІБНО УКРАЇНЦІВ І ПОЛЯКІВ

до розпродажи лотів. Добра платня і комісове для аґентів з широкими знакомостями. Голоситись межи 9—12 рано до: 142—44

D. BURDYGA,
6 Church St., Room 303, New York, N. Y.

Даром!

Вишлемо велику воєнну мапу цілої Европи з образками всїх пануючих царів та королів хто пришле нам 10 адресів своїх знакомих. Ся воєнна мапа повинна бути у кождого, хто інтересуєсь війною. Тож пишіть еще нині. На пересилку мапи зашліть 10 ц. стемпсами. Адресуйте: SKLAD MAP, 38 St. Marks Pl., New York, N. Y. 137—

ПОЗІР УКРАЇНЦІ! Виробляємо ҐЕРДАНИ з кораликів до годинників з гербом України, ціна одного ґердана з більших кораликів $1.50, з меньших кораликів $2.00. Січовий з золотим гачком $3.00. Маємо до продажи коралики у всяких кольорах, ціна 25 цнт. за один бонч. Адресуйте: RUSKIJ BAZAR, 168 E. 4th Street, New York, N. Y. 94--

ПОЗІР! ВАЖНЕ! ЧИТАЙТЕ!

Вже вийшла на 160 сторін ілюстрована (з дуже гарними образками) книжка

„З ТЕРЕНІВ ВЕЛИКОЇ ВІЙНИ".

В тій книжці є описані всі галицькі і буковинські повіти, міста, місточка і села де дотепер ґаздують Москалї. Єсли не маєте з дому жадного листа, то з тої книжки довідаєтесь, що ся дїє в Вашій родинній місцевости. Спис всїх убитих, ранених і полонених Русинів-Українців і Поляків з поданєм, хто де служив при війску і хто звідки походить родом і з котрого повіту.

Ся книжка є дуже важна і інтересна, повинна находитись у кождого і в кождій хаті.

Ціна 50 цнт. Позамісцеві можуть присилати мані-ордер або стемпсами (канадійських не приймаєсь). Тому спішіть ся, єсли хочете мати ту книжку, бо наклад дуже малий. Аґентам значний опуст. Пишіть на адресу: 144вс56

SKLAD KNYZOK, B. Kulikowski,
161 E. 4th St., Dep. 3. New York, N. Y.

ВИКАЗ

УБИТИХ, РАНЕНИХ, ПОЛОНЕНИХ І ПРОПАВШИХ УКРАЇНЦІВ У ТЕПЕРІШНІЙ ВІЙНІ.

—o—

СКОРОЧЕНЯ:

п. = піхота (інфантерія)
стр. = стрільці (єґри)
у. = улани
д. = драґони
а. = артилерія (полева)
а. кн. = артилерія кінна
а. гір. = артилерія гірська
а. кр. = артилерія кріпосна
г. = гавбиці (полеві)
г. т. = гавбиці тяжкі
пн. = пі́онїри
сап. = сапери
тр. = трен (достава амуніції і живности)
с. = санітети
л. = ляндвер (піх. краєвої оборони)
у. л. = улани ляндвери
а. л. = артилерія ляндвери
г. л. = гавбиці ляндвери
з. о. = загальне ополчене (ляндштурм)
ж. = жандармерія
ск. ст. = скарбова сторож.

Подане при імени число означає полк (реґімент), баталіон або дивізію.

—o—

(Дальше).

УБИТІ:

Лотут Іван, 95 п. (17—31. X, 14)
Максимчук Федь, 95 п. (20—30. X, 1914)
Мандзюк Федор, 95 п. (17—31. X, 1914)
Маринович Маріян, 95 п. (17—31. X, 1914)
Мельничук Петро, 95 п. (17—31. X, 1914)
Мельник Михайло, 95 п. (17—31. X, 1914)
Мендльовський Володислав, 95 п. (17—31. X, 1914)
Мишків Юрко, 95 п. (18—31. X, 1914)
Недровський Іван, 95 п. (17—31. X, 1914)
Панькевич Володислав, 95 п. (11—13. II, 1915)
Пазюк Данило, 95 п. (21—25. X, 1914)
Петричка Дмитро, 95 п. (17—31. X, 1914)
Піхота Іван, 95 п. (17—31. X, 14)
Петрош Василь, 95 п. (20—30. X, 1914)
Петровський Йосиф, 95 п. (28—31. X, 1914)
Проданчук Стефан, 95 п. (17—31. X, 1914)
Пилинчук Петро, 95 п. (19—31. X, 1914)
Пирожук Антін, 95 п. (20—31. X, 1914)
Раславський Михайло, 95 п. (17—31. X, 1914)
Роздольський Яким, 95 п. (11—13. XII, 1914)
Рублик Василь, 95 п. (21—25. X, 1914)
Ризник Ілько, 95 п. (19—31. X, 1914)
Савчук Іван, 95 п. (27. II—3. III, 1915)
Сецанський Андрій, 95 п. (17—31. X, 1914)
Сівак Мартин, 95 п. (28—31. X, 1914)
Скиба Стефан, 95 п. (17—31. X, 1914)
Слободзян Василь, 95 п. (17—31. X, 1914)
Солтис Петро, 95 п. (17—31. X, 1914)
Сорока Іван, 95 п. (18—31. X, 14)
Теодосів Павло, 95 п. (17—31. X, 1914)
Трач Михайло, 95 п. (17—31. X, 1914)
Угрин Дмитро, 95 п. (17—31. X, 1914)
Уруський Кароль, 95 п. (17—31. X, 1914)
Фіків Михайло, 95 п. (18—31. X, 1914)
Фик Григорій, 95 п. (17—31. X, 1914)
Чернецький Володимир, 95 п. (17—31. X, 1914)
Чорномач Семко, 95 п. (28—31. X, 1914)
Чубей Пилип, 95 п. (21—25. X, 1914)
Чуловський Андрій, 95 п. (17—31. X, 1914)
Чуприк Петро, 95 п. (17—31. X, 1914)
Шкляр Стефан, 95 п. (17—31. X, 1914)
Шушкевич Антін, 95 п. (14—16. II, 1915)
Шиманський Максим, 95 п. (19. X, 1914)
Яцентюк Прокін, 95 п. (19—31. X, 1914)
Яцків Пилип, 95 п. (17—31. X, 1914)
Ягода Дмитро, 95 п. (18—31. X, 1914)
Ярема Павло, 95 п. (18—31. X, 1914)
Ясінський Андрій, 95 п. (17—31. X, 1914)

РАНЕНІ:

Корницький Маріян (кад.), 95 п.
Пекар Йосиф (оберляйтн.), 71 п.
Алексевич Йосиф, 95 п.
Андріішин Гаврило, 95 п.
Андріішин Михайло, 95 п.
Антонюк Гнат, 95 п.
Баньковський Юліян, 95 п.
Баран Гринько, 95 п.
Баран Петро, 95 п.
Барилюк Іван, 95 п.
Басів Вінцентій, 95 п.
Батик Василь, 95 п.
Бедрійчук Павло, 95 п.
Бедрійчук Петро, 95 п.
Беґусяк Микита, 95 п.
Безпалко Іван, 95 п.
Бялуцький Стефан, 95 п.
Бернацький Антін, 95 п.
Біланюк Василь, 95 п.
Біленький Марко, 95 п.
Білинський Семен, 95 п.
Біловус Іван, 95 п. (ур. 1884)
Біловус Іван, 95 п. (ур. 1891)
Білий Гнат, 95 п.
Білик Микита, 95 п.
Бласовський Антін, 95 п.
Бліхарський Григорій, 95 п.
Бобків Іван, 95 п.
Бобовський Іван, 95 п., 12 комп.
Бойчук Прокіп, 95 п.
Бойко Йосиф, 95 п.
Бойко Максим, 95 п.
Бойко Михайло, 95 п.
Болехівка Станислав, 95 п.
Боровий Стефан, 95 п.
Бориско Юрій, 95 п.
Брощак Іван, 95 п.
Буць Іван, 95 п.
Буґера Михайло, 95 п.
Бик, 95 п. (ур. (1883)
Биковський Франко, 95 п.
Било Михайло, 95 п.
Варґатий Павло, 95 п.
Васяк Микита, 95 п.
Васюк Кость, 95 п.
Василик Іван, 95 п.
Ватаман Дорофтей, з. о. (ур. 1879)
Верціма́ґа Семен, 95 п.
Верніковський Гнат, 95 п.
Віґелюк Йосиф, 95 п.
Владика Йосиф, 95 п.
Войціховський Кароль, 95 п.
Войлинський Маріян, 95 п.
Волошин Никола, 95 п.
Возьний Никола, рез., 95 п.
Возьний Никола, інф., 95 п.
Врановський Іван, 95 п.
Гайдук Іван, 95 п.
Галабура Іван, 95 п.
Галущак Іван, 95 п.
Гармідер Станислав, 95 п.
Гасяк Станислав, 95 п.
Гаврилюк Василь, 95 п.
Гавришок Василь, 95 п.
Гнатишин Михайло, 95 п.
Ґолка Іван, з. о. (ур. 1876)
Городецький Стефан, 95 п.
Горичка Іван, 95 п.
Гошовський Михайло, 95 п.
Говенко Павло, 95 п.
Грабовецький Вінцентій, 95 п.
Гриценків Петро, 95 п.
Григорчук Матій, 95 п.
Гринцишин Яцко, 95 п.
Гриньчук Михайло, 95 п.
Гринів Гринь, 95 п.
Гриньків Онуфрій, 95 п.
Ґуцман Данило, 95 п.
Ґуцул Андрій, 95 п.
Ґуйван Атанас, 95 п.
Гуменник Семен, 95 п.
Ґайда Олекса, 95 п.
Ґаляс Іван, 95 п.
Ґавел Іван, 95 п.
Ґавінський Іван, 95 п.
Ґаврон Войтко, 95 п.
Ґаврон Бронислав, 95 п.
Ґора Петро, 95 п.
Ґрохольський Іван, 95 п.
Ґричак Яків, 95 п.
Ґулянський Іван, 95 п.

(Дальше буде).

10,000 ФОНОҐРАФІВ ДО ВИСИЛКИ ДАРОМ КОЖДОМУ НА РОЖДЕСТВО!!!

ЩОБИ РОЗПОВСЮДНИТИ І ПОШИРИТИ НАШІ НАЙНОВІЙШІ 14 КАРАТОВІ ҐОЛД ФІЛД, 20 ЛІТ ҐВАРАНТОВАНІ ГОДИНКИ, дамо кождому, хто купить тепер у нас сю годинку в додатку ФОНОҐРАФ зовсім ДАРОМ, на якім можна грати всїлякі рекорди так Колумбія як і Віктора. Коли Ви хочете користати з нашої оферти, пішліть нам се оголошене і 25 цнт. як депозит, що Ви дійсно хочете купити, а тоді ми пішлемо Вам сейчас НАШУ ЧУДОВУ 14 КАРАТОВУ ҐОЛД ФІЛД ГОДИНКУ, мужеську або женську, з трема ковертами і з найліпшим механічним осередком, за дуже НИЗЬКУ СПЕЦІЯЛЬНУ ЦІНУ, БО ТІЛЬКИ $6.75, а в додатку дамо Вам фоноґраф даром, разом з гарним ланцюшком до годинки і дармовис. Коли фоноґраф і годинка Вам зістане доручена і коли вона Вам подобаєсь, доплатіть решту. ГОДИНКИ ТІ Є ҐВАРАНТОВАНІ НА 20 ЛІТ, а всякі направи чи то виміни їх, полагоджуємо даром. Вимагаєсь лиш післати 25 цнт. почтовими марками на оплату пересилки. Для невдоволених гроші їх звертамо. Замовляючі з Канади мусять заплатити готівкою з гори. Посилайте своє замовлене сейчас, доки запас фоноґрафів ще старчить. Наша адреса:
HAMMOND SALES CO., Dep. 225, St. Louis, Mo.

ПОЗІР! Одинока школа механіків, шоферів в польській мові. Зачніть тепер. Сезон автомобільовий триває все. На що Вам оставати без праці, коли можете заробити $15 до $30 як шофер. Наша школа дає комплєтний курс, який триває 4 тижні. Наука в день або в ночи. Ґарантуємо лайсенси.
КОШТ $15.00.
International School of Automobile Engineers, 88-111—
147 E. 40th St. New York

ВАЖНА НОВІСТЬ.

КАТАЛЬОҐ ПІД НАЗВОЮ:
„ЗБІРНИК СИЛИ, ЗДОРОВЛЯ І ДОВГОЛІТЯ"
друкованій в рідній українській мові, небавом вийде з друку. Вишлемо даром кождому, що пришле свій адрес.
MINNESOTA CHEMICAL MFG. CO.
St. Paul, Minn.

ВЖЕ ВИЙШЛА З ДРУКУ НАРОДНА ДРАМА ЗІ СПІВАМИ В V. ДІЯХ

ОЙ НЕ ХОДИ ГРИЦЮ, ТА НА ВЕЧЕРНИЦЇ

СЯ КНИЖКА НАДАЄ СЯ ВПОВНІ ДЛЯ АМАТОРСЬКИХ ТЕАТРАЛЬНИХ ВИСТАВ. ДО ВІДОГРАНЯ ПОТРІБНО ВСЕГО 8 ЖЕНЩИН І 7 МУЩИН. — ЦІНА ЗА ПРИМ. 30 ЦНТ., ЗА 15 ПРИМІРНИКІВ $3.35
— Шліть замовленя враз з належитостю до:
"SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ПРОШУ ПЕРЕЧИТАТИ!
Коли хочете мати правдиві „Таємничі книжки Чорної Маґії" з котрих можете довідатись про богато чародійних таємниць, і з котрих можете богато користати, то в мене дістанете такі по найтанших цінах. Пишіть еще сьогодня залучаючи кілька почтових стемпсів на пересилку цінника.
Адресуйте: 131-40
W. H. MILLER,
298 Fountain St., Winnipeg, Man.

ОДИНОКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР В НЮ ЙОРКУ.

Чому я оголошуюсь в сїй часописи?
Тому, щоби наших людий охоронити перед иншими неправдивими лікарями, які шумно оголошують себе в часописях.
Я є Українцем і говорю сею мовою.
Я лічу медично і хірурґічно недуги як: слабости ушний, носа, горла, легких, серця, жолудка, нирок, викиди шкірні, нервові слабости, геромойди і секретні недуги мущин і полові женщин.
Мій офіс є заосмотрений у всї найновійші і найконечнійші апарати, потрібні до ореченя недуги і до курації.
Уділюю охотно відповіди на всякі запити кождому, хто до мене зголосить ся або напише. Кождий Українець повинен в потребі голоситись лиш до мене, а я радо уділю правдивої помочи.

DR. JOHN SMITH, JR.,
327 E. 17 ST., NEW YORK, N. Y.
Мій офіс отворений в кождім часі. — Телефон: Stuyvesant 4493.

Dr. A. BROWN

ЛІКАР ДЕНТИСТ
45 E. 7th St., 1 floor, New York, N. Y.
(близько церкви сьв. Юрія)

Витягає зуби без болю. Всякі дентистичні роботи виконує солідно і дешево. Принимає також на сплати. Роботу ґарантуєсь. Урядує щодня до 9-ої год. вечером, а в неділю до 2-ої год. пополудни.
Говорить по українськи. 135вс46

ЧУДО НАД ЧУДАМИ!

Сей найновійший прегарний фоноґраф за $6.95. Він є одним з найліпших інструментів того рода, колинебудь продаваних, о дуже милих звуках. Уживати можна до нього рекорди великих опер, чи инших музичних кусків. Величина 12 через 12 цалів о 5 цалевій висоті. Викінчений магоґеном і є прикрасою кождого дому. Жаден дім не повинен тепер остати без музики. ЗРОБИТЬ МЕШКАНЄ ЩАСЛИВИМ. Він рівняєсь у вартости з кождою $50.00 машиною. ЦІНИ СТЯТІ. СЕНЗАЦІЙНА ОФЕРТА. Лише до означеного часу. Ніколи перед тим подібна оферта не була зроблена. Правдоподібно ніколи і в будучности. МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ. Визискайте найщасливіші години Вашого житя. Задаткуйте всего 25 цнт. а ми вишлемо сей чуд над чудами Вам C. O. D. $6.95 і експресові видатки покриєте по переглянению і випробованю. Не відкладайте. Замовте нині. Тисячі ми уже вдоволили. Чому-б Вас не мали? Зпоза Злучених Держав вимагаємо цілу готівку, при замовленях.
FISHLEIGH & CO. Dept. 1122 Chicago, Ill.

РУСЬКИЙ ЛІЧНИЧИЙ ІНСТИТУТ.

(Старокраєвого християнського лікаря).

Се лічниче заведене має вже вироблену славу. Спеціяльно лічать тут застарілі жолудкові недуги, як також перестудженє, запалене легких і другі внутрішні недуги, *епілепсію* і секретні недуги мущин і женщин. Цілковито вилічую з ревматизму, пухлини і ран лишай і скірні викиди. Ліки виробляють ся під доглядом лікаря і з вибраних зїл привезених зі старого краю. Лікар говорить по руськи.
Інститут отворений щодня від рана до 7. вечером і виключаючи неділь. 25-
Dr. BUKKI'S MEDICAL INSTITUTE
407 East 58th Str., New York, N. Y.
Betw. 1st Ave & Ave A.

$100.00 Готівкою ДАРОМ - 21 Jewel GOLD ГОДИНКА ЛИШЕ $6.65

$100 НАГОРОДИ ДАМО КОЖДОМУ, хто удовідинть нам, що колинебудь передше продавано сї ПРАВДИВІ 21 КАМІННІ, 14 КАР. ҐОЛД ФІЛД, 20 ЛІТ ҐВАРАНТОВАНІ ГОДИНКИ ПО $6.65 з додатком 35 ДАРУНКІВ. Лише в цїли пошириня розпродажи наших ПРАВДИВО 21. КАМІННИХ ГОДИНОК, ми робимо сю оферту і кождому хто нам лише надішле свій адрес і 20 цнт. задатку вишлемо почтою чи експресом на оглядини нашу ПРАВДИВО 21. КАМІННУ 14 КАР. ҐОЛД ФІЛД ГОДИНКУ з трема окладинками, гарно ґравірованими, ґварантовану на 20 літ, на котрій ми ЗНИЖИЛИ ЦІНУ ДО $6.65 І В ДОДАТКУ то тої годинки ми дамо сї 35 ПРЕЧУДОВИХ ПРЕЗЕНТІВ ЗОВСІМ ДАРОМ. Ланцюшок з дармовисом, 32. кал. револьверовий модель, розтинач, люльку, інструмент до зміни голосу, сцизорик, фонтанове перо, мініятурний будильник, бритву, мидлярку, квач, дармовис, льорнетку, хрестик, брошку з купідом, перстінь, брансолєтку, обручки шлюбні, модель малесенької годинки з прилипачем, бранзолєтку з годинничком, шпильку до краватки, спинки до рукавів і ковніра, кишенкове зеркальце з гребінчиком, ґанком і видовбачем. Коли годинка зі сими презентами зістане Вам доручена і Вам подобає ся, тоді доперва доплатіть решту. СЇ ГОДИННИ ҐВАРАНТОВАНІ НА 20 ЛІТ, і в протягу того часу ми направляємо чи вимінюємо за нові, безплатно. Вимагає ся висилки 20 цнт. марками, щоби оплатити почту. Незадоволеним звертаємо гроші. Потребуєте мати добру годинку, то купіть собі ПРАВДИВУ 21. КАМІННУ, 14 КАР. ҐОЛД ФІЛД. 20 ЛІТ ҐВАРАНТОВАНУ. З Канади усі гроші належить переслати наперед. Користайте з сеї оферти і висилайте замовленя як найскорше. Адресуйте: UNION SUPPLY COMPANY, Dep. 117, SAINT LOUIS, MO.

ДАРОМ!!!

ФАРМИ! ФАРМИ!

ХОЧЕТЕ ДІЗНАТИ СЯ, ДЕ МОЖНАБИ ЗАБЕЗПЕЧИТИ СОБІ БУДУЧНІСТЬ?
ХОЧЕТЕ ДІЗНАТИ СЯ, ДЕ МОЖНАБИ ДІСТАТИ ФАРМУ НА МАЛІ СПЛАТИ?
ДЕ Є НАЙЛІПШИЙ КЛІМАТ? ДЕ Є ЗБОРИ ТРИ І ЧОТИРИ РАЗИ ДО РОКА?
ДЕ МОЖЕТЕ МАТИ ЩОНАЙМЕНШЕ 200 ДОЛЯРІВ З АКРА?
ПИШІТЬ ДО МЕНЕ А Я ВАМ ВИШЛЮ ЗОВСІМ БЕЗПЛАТНО „НОВИЙ ПРОВІДНИК РІЛЬНИЧИЙ".

A. C. BREDO
1221 Arch Street,
Philadelphia, Pa.